

**Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava,
obitelji i socijalne politike**

**Izvešće o provedbi Nacionalnog plana razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021.
do 2027. godine, za 2023. godinu**

Naziv nositelja izrade: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Izrađeno: *svibanj, 2024.*

Sadržaj

Uvod	3
Izvešće o napretku u provedbi posebnih ciljeva	4
1.Povećanje dostupnosti socijalnih usluga	4
1.1.Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga	4
2.Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije)	5
2.1.Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	5
2.2.Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 2. Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije)	6
3.Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama	7
3.1.Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	7
3.2.Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 3. Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama	7
4.Jaćanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga	8
4.1.Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	8
4.2.Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 4. Jaćanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga	8

Uvod

Izješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2022. godinu izrađeno je u svrhu ispunjavanja obveze utvrđene člankom 19. stavkom 5. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 123/17 i 151/22), kojim je propisano da tijelo zaduženo za izradu nacionalnog plana izvješćuje jednom godišnje Koordinacijsko tijelo u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske o provedbi nacionalnog plana, u kojem, u skladu s odredbama članka 10. *Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* („Narodne novine“, broj 6/19), izvješćuje o provedbi posebnih ciljeva i ostvarivanju pokazatelja ishoda iz nacionalnog plana koje nositelj izrade nacionalnog plana podnosi Koordinacijskom tijelu.

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu Nacionalni plan) **srednjoročni je akt strateškog planiranja** od nacionalnog značenja kojim se pobliže definira provedba ciljeva *Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine* kojom je predviđeno smanjenje *Osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti* sa početne vrijednosti iz 2019. koja je iznosila 23,30 % na < 15 % do 2030.

Nacionalni plan predstavlja kontinuitet politike Vlade Republike Hrvatske u strateškom planiranju smanjivanja regionalnih nejednakosti u pristupu socijalnim uslugama kao bitne pretpostavke razvoja suvremenog društva u kojem svatko ima pravo na društvenu solidarnost, ravnopravnost i jednake prilike. Za izradu Nacionalnog plana značajan je **Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize, Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život**, te prioritarno područje *Socijalna solidarnost i odgovornost*.

Nacionalnim planom istaknuta su četiri (4) posebna cilja:

1. *Povećanje dostupnosti socijalnih usluga* (4 mjere)
2. *Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije)* (2 mjere)
3. *Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama* (4 mjere)
4. *Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga* (5 mjera)

Akcijским planom definirano je ukupno 15 mjera koje jamče bolje uvjete života i socijalnu uključenost ranjivim skupinama društva.

Izvešće o napretku u provedbi posebnih ciljeva

1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga

U ovom posebnom cilju postavljene su četiri (4) mjere čiji je nositelj provedbe Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, a sunositelji pružatelji socijalnih usluga, centri za socijalnu skrb i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2023.	Ostvarena vrijednost 2023.
OI.02.3.42 - Udio dostupnih socijalnih usluga po županijama (%)	40	46	46
OI.02.3.43 - Udio korisnika obuhvaćen izvaninstitucijskim uslugama u odnosu na ukupni broj korisnika socijalnih usluga (%)	44,57	50	44,43
OI.02.3.44 - Udio korisnika obuhvaćen institucijskim uslugama u odnosu na ukupni broj korisnika socijalnih usluga (%)	55,43	50	55,57

1.1. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga

Posebni cilj 1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga sukladno Akcijskom planu razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2024. godine, provodi se kroz četiri (4) mjere usmjerene osiguravanju regionalno ravnomjernije rasprostranjenosti izvaninstitucijskih usluga, smanjenju broja ulazaka novih korisnika u institucijski oblik skrbi uz osiguravanje usluga podrške u zajednici, osiguravanju primjerenih usluga za starije osobe na područjima na kojima te usluge nisu dostatne, te povećanju broja udomiteljskih obitelji, posebice u odnosu na djecu najmlađe životne dobi.

Povećanje opsega pružanja izvaninstitucijskih usluga usmjereno je na osiguravanje regionalno ravnomjernije rasprostranjenosti izvaninstitucijskih usluga, prvenstveno na područjima na kojima te usluge nisu dostatne, a u skladu s utvrđenim potrebama i prioritetima u zajednici.

U razdoblju od lipnja 2023. objavljena su 4 javna poziva temeljem Zakona o socijalnoj skrbi i temeljem Zakona o osobnoj asistenciji za sklapanje ugovora za pružanje socijalnih usluga, kojim je nedržavnim pružateljima usluga na području svih županija omogućeno da uđu u mrežu socijalnih usluga i osiguraju preduvjete za kontinuirano pružanje usluga, kako bi se osigurala regionalna ravnomjernost pružatelja usluga i povećala dostupnost socijalnih usluga u županijama.

Pored navedenog, s ciljem povećanja opsega pružanja izvaninstitucijskih usluga, u 2023. godini objavljen je nacionalni Poziv za prijavu trogodišnjih programa organizacija civilnog društva pod nazivom „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga za razdoblje 2023. do 2025. usmjeren: djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom, podršci obitelji i promicanju i zaštite

prava djece, podršci posvojiteljima i razvoju udomiteljstva, pružanju usluge savjetovanja i smještaja za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji, radu s beskućnicima te radu sa starijim osobama i teško bolesnim odraslim osobama.

S ciljem nastavka procesa deinstitutionalizacije korisnika, prevencije njihove institucionalizacije i transformacije pružatelja usluga, u lipnju 2023. godine donesen je Operativni plan deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2027. godine koji ujedno predstavlja uvjet za korištenje EU sredstava u programskom razdoblju 2021. -2027. Dana 6. prosinca 2022. godine potpisan je Ugovor o savjetodavnim uslugama između Svjetske banke i MROSP-a, u okviru Projekta „Prijelaz s institucionalne skrbi na skrb i podršku u zajednici za djecu, mlade i osobe s invaliditetom“. Ugovorom su definirane dvije komponente:

Komponenta 1: Potpora u izradi 38 individualnih planova deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije deinstitutionalizacije i transformacije ustanova socijalne skrbi.

Komponenta 2: Potpora u razvoju mehanizma za praćenje prelaska s institucionalne skrbi na skrb i podršku u zajednici.

U okviru navedenog Projekta izrađeno je i usvojeno 14 Individualnih planova deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga kojima je osnivač RH od ukupno predviđenih 40.

U sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026., 22. prosinca 2022. objavljen je NPOO Poziv koji je zatvoren 22. ožujka 2023. godine. Na poziv je zaprimljeno 27 prijava jedinica lokalne samouprave iz 18 županija. Interes za objavljeni Poziv pokazao je da su potrebe za uslugama puno veće zbog čega je Vlada osigurala dodatna sredstva iz DP u iznosu od 54.000.000,00 eura za izgradnju i opremanje dodatnih 10 centara za starije osobe. Ukupna vrijednost 18 projekata iznosi cca 159 milijuna eura. Ugovori o bespovratnim sredstvima uručeni su dana 2. listopada 2023. godine.

Vezano uz poticanje razvoja udomiteljstva i povećanje broja udomiteljskih obitelji za djecu, Odlukom o osnovici za izračun iznosa naknade za rad udomitelja i iznosa opskrbnine za 2023. godinu predmetna osnovica je povećana sa 66,36 eura na 70 eura. Odlukom o dopuni odluke o visini naknade za rad udomitelja (NN 24/2023.) zaposlenom i samozaposlenom tradicionalnom udomitelju za djecu koji koristi pravo na udomiteljski dopust sukladno propisu kojim se uređuju roditeljske i roditeljske potpore naknada za rad udomitelja uvećava se za iznos od 600 % osnovice za dijete za koje je ostvario pravo na udomiteljski dopust za vrijeme dok traje pravo na udomiteljski dopust.

2. Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije)

U ovom posebnom cilju postavljene su dvije (2) mjere čiji je nositelj provedbe Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, a sunositelji područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad i pružatelji socijalnih usluga.

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2023.
OI.02.3.45 - Broj korisnika obuhvaćenih novim uslugama	0	600	55

2.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 2. Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije)

Sukladno Akcijskom planu, Posebni cilj 2. provodi se kroz dvije (2) mjere usmjerene na osiguravanje novih oblika stručne podrške korisnicima radi prevladavanja nepovoljnih životnih prilika, kriznih situacija, zaustavljanje i sprečavanje nasilničkog ponašanja u obitelji i boljoj integraciji korisnika u život zajednice, te zapošljavanju novih stručnjaka za pružanje novih socijalnih usluga.

S ciljem prevencije izdvajanja djece iz vlastitih obitelji i osiguravanja podrške djeci i obiteljima kako bi se prioritarno koristile usluge podrške obitelji u zajednici, a smještaj primjenjivao u slučajevima žurnih mjera izdvajanja djeteta iz obitelji u kojoj je djetetu ugroženo zdravlje i sigurnost, u 2023. zaposleno je i educirano 38 obiteljskih suradnika u državnim domovima za djecu. Obiteljski suradnici biti će zaposleni u svim županijama s ciljem osiguravanja regionalne ravnopravnosti. Standardi postupanja obiteljskog suradnika izrađeni su u suradnji s UNICEF-om u sklopu NPOO reformske mjere C4.3. R3 Razvoj usluga u zajednici radi prevencije institucionalizacije. Obiteljski suradnik osiguravati će praktičnu podršku obiteljima s djecom u okviru socijalne usluge psihosocijalna podrška obitelji, s ciljem unapređenja roditeljskih vještina za svakodnevnu brigu o djeci te osnaživanja obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu

Pored navedenog, u 2023. godini nastavljene su aktivnosti unapređenja provedbe mjera obiteljsko - pravne zaštite (edukacija i licenciranje voditelja mjera) u svrhu poboljšanja znanja i vještina voditelja mjera, te je u 2023. educirano 426 stručnjaka za provođenje mjera obiteljsko pravne zaštite, odnosno do sada ukupno njih 576 (od toga 150 stručnjaka u 2022. godini). Također, s ciljem podizanja kvalitete provedbe mjere intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu, u državnim domovima za djecu zaposlena su 34 voditelja mjere intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu.

S ciljem razvoja nove socijalne usluge socijalnog mentorstva, u 2023. godini zaposleno je 49 socijalnih mentora u područnim uredima HZSR-a odnosno do sada ukupno njih 76. U 2023. godini usluga je osigurana za 42 korisnika.

Također, krajem 2022. godine započela je edukacija 42 stručnjaka (socijalni radnici, psiholozi, socijalni pedagozi s najmanje 3 godine radnog iskustva u neposrednom radu s korisnicima i obrazovanjem u području savjetodavnog ili psihoterapijskog rada) zaposlenih u obiteljskim centrima s ciljem uspostave pružanja nove socijalne usluge psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja, te je u 2023. godini usluga psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja osigurana za 13 korisnika.

3. Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama

U ovom posebnom cilju postavljene su četiri (4) mjere čiji je nositelj provedbe Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, a sunositelji centri za socijalnu skrb i pružatelji socijalnih usluga.

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2023.	Ostvarena vrijednost 2023.
OI.02.3.46 - Udio korisnika kojima se pružaju socijalne usluge u mreži po cijeni utvrđenoj prema jedinstvenoj metodologiji (%)	0	100	74,78
OI.02.3.47 - Udio korisnika za koje je utvrđena potreba za pružanjem socijalnih usluga prema jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba(%)	0	0	0

3.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 3. Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama

Sukladno Akcijskom planu, ovaj Posebni cilj provodi se kroz četiri (4) mjere usmjerene postizanju cijene socijalnih usluga koja prati kvalitetu pružene usluge prema jedinstvenoj metodologiji za izračun, unaprjeđenju zakonskog okvira, standardizaciji i ujednačavanju postupanja, uspostavljanju informacijskih sustava te unapređenju procesa socijalnog planiranja izradom nove metodologije za procjenu potreba.

S ciljem unapređenja regulatornog okvira u području pružanja socijalnih usluga, u 2023. godini donesen je Zakon o osobnoj asistenciji, Zakon o inkluzivnom dodatku, Pravilnik o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba, Pravilnik o metodologiji za izračun cijena, Nacionalni akcijski plan za provedbu Preporuke Vijeća EU o uspostavi Europskog jamstva za djecu, Operativni plan deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2027. godine.

Izrada Operativnog plana dugotrajne skrbi je u tijeku te se završetak izrade plana očekuje u drugoj polovici 2024.

Radi lakše, brže i učinkovitije primjene metodologije za izračun cijena socijalnih usluga, razvijen je IT sustav za upravljanje podacima za automatsko prikupljanje i analizu podataka te izračunavanje cijena za sve vrste socijalnih usluga sukladno utvrđenoj metodologiji. IT sustav za upravljanje podacima razvijen je i pušten u rad 30. lipnja 2023.

U lipnju 2023. godine završio je EU projekt „Potpora poboljšanju socijalnih usluga u Hrvatskoj“ u okviru kojeg je izrađena jedinstvena metodologije za procjenu potreba. Cilj je bio osigurati ujednačeni pristup u procjeni potreba za sve korisničke skupine i sve socijalne usluge što će rezultirati izradom novih socijalnih planova utemeljenih na jedinstvenom metodološkom

pristupu. Nakon donošenja Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba u kolovozu 2023. godine, dana 13. prosinca 2023. objavljen je ESF + ograničeni Poziv „Izrada županijskih socijalnih planova“. U okviru ovog Poziva financirat će se pružanje podrške županijama u izradi županijskih socijalnih planova utemeljenih na jedinstvenom metodološkom pristupu, a završetak izrade županijskih socijalnih planova očekuje se krajem 2024. godine odnosno u prvom kvartalu 2025. godine.

4. Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga

U ovom posebnom cilju postavljeno je pet (5) mjera čiji je nositelj provedbe Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, a sunositelji centri za socijalnu skrb, obiteljski centri, pružatelji socijalnih usluga, provoditelji edukacija, licencirani supervizori te organizatori volontiranja.

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2023.	Ostvarena vrijednost 2023.
<i>OI.02.3.48 - Udio stručnjaka koji su stekli nove/dodatne kompetencije(%)</i>	0	40	20
<i>OI.02.3.49 - udio udomitelja koji su stekli nove/dodatne kompetencije(%)</i>	0	60	40
<i>OI.02.3.50 - Udio novih volontera koji pružaju socijalne usluge (%)</i>	20,2	33	21,27
<i>OI.02.3.51 - Udio pružatelja socijalnih usluga koji provode aktivnosti društvenog poduzetništva(%)</i>	0	5	3

4.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 4. Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga

Posebni cilj 4. Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga, sukladno Akcijskom planu, provodi se kroz pet (5) mjera usmjerenih poboljšanju infrastrukturnih kapaciteta pružatelja usluga, jačanju ljudskih potencijala pružatelja zapošljavanjem dodatnog broja radnika za pružanje socijalnih usluga, uključivanju volontera u pružanje socijalnih usluga, edukativnim aktivnostima za podizanje kompetencija stručnjaka i udomitelja te osposobljavanju pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj.

S ciljem jačanja kapaciteta pružatelja usluga, podizanja kvalitete pružanja socijalnih usluga i povećanja dostupnosti usluga u zajednici, u 2023. godini dodatno je zaposleno ukupno 545,5 radnika.

- 379 radnika (od kojih 201 stručni radnik i 178 ostali) u domovima,
- 142,5 radnika u HZSR
- te 24 radnika u Obiteljskom centru.

Pored navedenog, u 29 državnih ustanova socijalne skrbi provodile su se infrastrukturne aktivnosti poboljšanja prostornih uvjeta te povećanja kapaciteta socijalnih usluga sukladno raspoloživim sredstvima državnog proračuna.

S ciljem unapređenja profesionalnih kompetencija stručnjaka, tijekom 2023. godine kontinuirano su se provodile aktivnosti podizanja kvalitete stručnog rada pružatelja socijalnih usluga (stručne posjete i supervizija). Stručna podrška osigurana je za ukupno 21 pružatelja usluge. Godišnji program stručnog usavršavanja stručnih radnika za 2023. godinu nije realiziran zbog osnivanja Akademije socijalne skrbi. Od 2024. godine provedba edukacija je u nadležnosti Akademije socijalne skrbi.

Radi omogućavanja većeg opsega aktivnosti i dodatnih sadržaja u pružanju socijalnih usluga te podizanja kvalitete pružanja socijalnih usluga i stupnja zadovoljstva korisnika, od ukupno 67 909 angažiranih volontera, njih 21,27% odnosno 14 445 volontera sudjelovala su u pružanju socijalnih usluga.

Pružatelji socijalnih usluga kontinuirano provode različite aktivnosti društvenog poduzetništva čime se dodatno osnažuju kapaciteti pružatelja i održivost socijalnih usluga.